

Uchwała Nr XXX/187/2013
Rady Powiatu Człuchowskiego
z dnia 30 kwietnia 2013r.

*w sprawie przyjęcia „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Człuchowskim
na lata 2013-2015”*

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 z późn.zm.) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz.U. z 2013r. poz. 135) Rada Powiatu Człuchowskiego uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Człuchowskim na lata 2013-2015” o treści jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Człuchowskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Człuchowskiego

Tadeusz Lisowski

Załącznik Nr 1

do uchwały Rady Powiatu Człuchowskiego

Nr XXX/187/2013 z dnia 30.04.2013

**PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE
CZŁUCHOWSKIM
NA LATA 2013-2015**

**OPRACOWANY
PRZEZ ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE W CZŁUCHOWIE**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO	4
II. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZIN ZASTĘPCZYCH W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM	7
III. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM.....	10
IV. STRUKTURA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM PO 1 STYCZNIA 2012 ROKU	11
V. CELE PROGRAMU	13
VI. REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU	15
VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	15
VIII. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2013-2015	16
IX. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE PROGRAMU	16

WSTĘP

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.).

Zgodnie z ww. ustawą zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań:

➤ **samorządu województwa:**

Do głównych zadań w tym zakresie należą: prowadzenie interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych i regionalnych placówek opiekuńczo – terapeutycznych, opracowywanie programów dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, promowanie nowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych.

➤ **własnych powiatu:**

Do głównych zadań w tym zakresie należą: organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, a także przyznawanie rodzinom zastępczym zawodowych oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka wynagrodzeń, świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego, na pokrycie kosztów związanych z remontem, udzielanie tym rodzinom dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem. Ponadto rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka można przyznać świadczenia na: pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz wystąpieniem zdarzeń losowych.

Do zadań własnych powiatu należy również przyznawanie pomocy na usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo wychowawcze – terapeutyczne, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej, schroniska dla nieletnich.

➤ **własnych gminy:**

Do głównych zadań w tym zakresie należą: tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez: zapewnienie wsparcia asystenta rodziny i dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, konieczność stosowania wczesnej profilaktyki społecznej dla młodych rodzin, finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy dla rodzin wspierających, współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej,

rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy w zakresie pracy z rodziną biologiczną. Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przynosił pożądane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Istotą wszystkich działań podejmowanych przy realizacji Programu winno być wspieranie, a nie zastępowanie rodziny w rozwiązywaniu jej konkretnych problemów.

Stąd też potrzeba opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśli kierunki działań w perspektywie 3-letniej, których głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków oraz stosownych środków finansowych.

Niniejszy program został opracowany przez Zespół Pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, który Zarządzeniem Starosty Człuchowskiego Nr 27/2011 z dnia 24 października 2011r. wyznaczony został na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1592 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r., Nr 175, poz. 1362 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720),
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012r., poz. 954).

I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO

Powiat Człuchowski położony jest w południowo – zachodniej części województwa pomorskiego w odległości 130 km od Gdańska, 110 km od Słupska i 90 km od Starogardu Gdańskiego; na skrzyżowaniu dróg krajowych: Nr 22 Elbląg – Gorzów Wielkopolski i Nr 25 Koszalin – Bydgoszcz. Przez Człuchów przebiega lokalna linia kolejowa Chojnice – Szczecinek. Sąsiaduje on od północy z powiatami – chojnickim i bytowskim, od zachodu z powiatem szczecineckim położonym w województwie zachodniopomorskim, od południa z

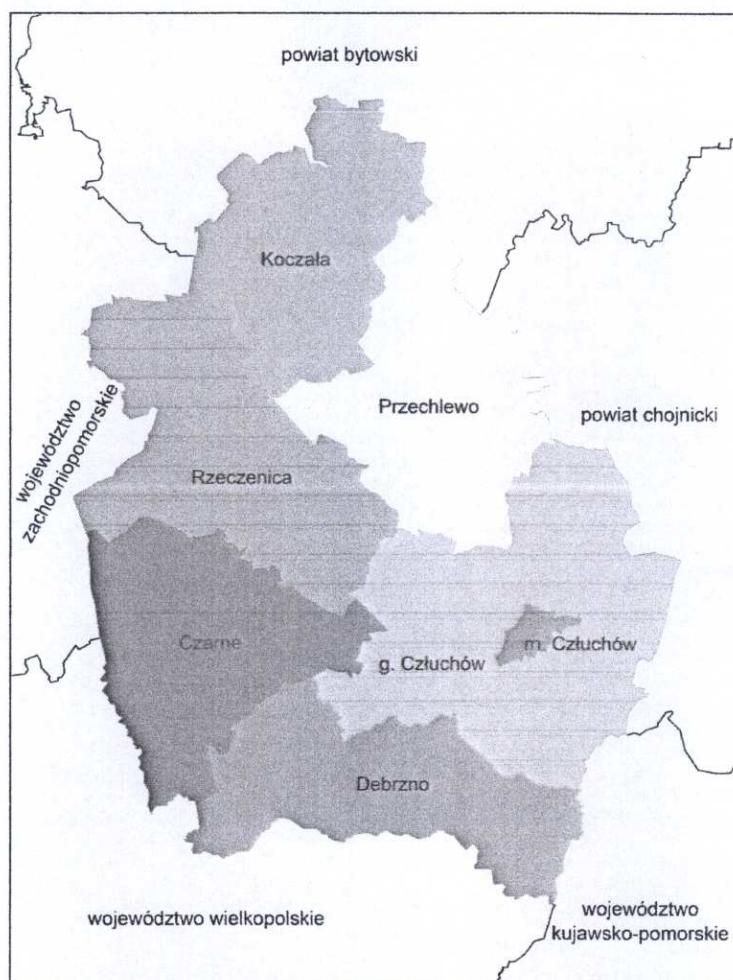
powiatem złotowskim położonym w województwie wielkopolskim i powiatem Sępólno Krajeńskie położonym w województwie kujawsko – pomorskim.

Rys. 1. Podział województwa pomorskiego
Źródło: <http://www.gminy.pl/>

Powiat Człuchowski położony na Pojezierzu Kaszubskim, posiada wyjątkowe walory krajobrazowo – przyrodnicze oraz czyste, nieskażone środowisko. Wspaniałe lasy, które zajmują połowę powierzchni powiatu, liczne jeziora i rzeki, urozmaicona rzeźba terenu, duża ilość rezerwatów przyrody i obszarów chronionego krajobrazu to niewątpliwie atrakcyjne walory turystyczne dla tych, którzy preferują cichy i spokojny wypoczynek na łonie natury, z dala od wielkomiejskiego zgiełku.

W Powiecie Człuchowskim znajdują się następujące gminy: jedna gmina miejska Człuchów (ludność – ok. 14.000), dwie gminy miejsko – wiejskie: Czarne (ludność – 9.598 234,9 km²), Debrzno (ludność – 9.565, 224,17 km²), cztery gminy wiejskie: Człuchów (ludność – 10.181, 361,65 km²), Koczała (ludność – 3.704, 222,41 km²), Przechlewo (ludność – 6.317, 243,88 km²), Rzeczenica (ludność – 3.858, 274,92 km²).

Rys. 2. Podział powiatu człuchowskiego na gminy.
 Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_człuchowski

Sytuacja demograficzna w Powiecie Człuchowskim jest stosunkowo korzystna. Począwszy od roku 2000 liczba ludności systematycznie rośnie. Utrzymuje się dodatni przyrost naturalny oraz saldo migracji. Struktura wiekowa charakteryzuje się względnie wysokim odsetkiem ludzi młodych.

Ze względu na swoje położenie, brak większych bogactw mineralnych oraz wspomniane już wyżej słabe zaludnienie, na obszarze powiatu nigdy nie rozwinęła się żadna poważniejsza gałąź przemysłu. Nadzieją na rozwój i przyciągnięcie inwestorów może być lokalizacja filii Pomorskiej Strefy Ekonomicznej na terenie Gminy Człuchów oraz Inkubatora Przedsiębiorczości w Cierzniach. Brak przemysłu ma oczywiście ujemny wpływ na zamożność i status społeczny większości jej mieszkańców.

W powiecie człuchowskim funkcjonują instytucje działające na rzecz mieszkańców powiatu pozwalające rozwiązywać ich problemy społeczne, socjalne, związane z opieką i wychowaniem dziecka.

Infrastruktura w zakresie pomocy dziecku i rodzinie w Powiecie Człuchowskim

Nazwa instytucji, placówki, organizacji pozarządowych	Działalność instytucji, placówek i organizacji pozarządowych świadczących pomoc dziecku i rodzinie
Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie	Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej w formach rodzinnych, instytucjonalnych i wsparcia dziennego.
Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie	Orzekanie o niepełnosprawności dla celów pomocy społecznej, zatrudnienia oraz korzystania z ulg i uprawnień
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie	Psychoterapia i terapia dla dzieci, młodzieży, rodziców. Diagnostyka, warsztaty, szkolenia, profilaktyka.
Ośrodki Pomocy Społecznej: <ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczenicy - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale 	Realizacja zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych na terenie podległej gminy.
Sąd Rejonowy w Człuchowie Wydział Rodzinny i Nieletnich	Postępowania sądowe w sprawach rodzinnych i nieletnich, pozbawianie i ograniczanie władzy rodzicielskiej, ustalanie sytuacji prawnej dziecka.
Dom Pomocy Społecznej w Czarnem	Opieka całodobowa nad kobietami przewlekłe psychicznie chorymi.
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Czarnem	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

II. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZIN ZASTĘPCZYCH W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM

W dzisiejszym społeczeństwie dzieci osierocone w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, patologicznych, w których występują konflikty rodzinne, nadużywanie alkoholu, niezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych ze strony rodziców. W takich rodzinach najczęściej zerwanie są więzi uczuciowe między małżonkami, a także między rodzicami a dziećmi.

W sytuacji, gdy rodzina staje się niewydolna i nie wypełnia swoich podstawowych funkcji, kiedy bardziej jest zagrożeniem niż wsparciem dla dziecka, konieczne staje się

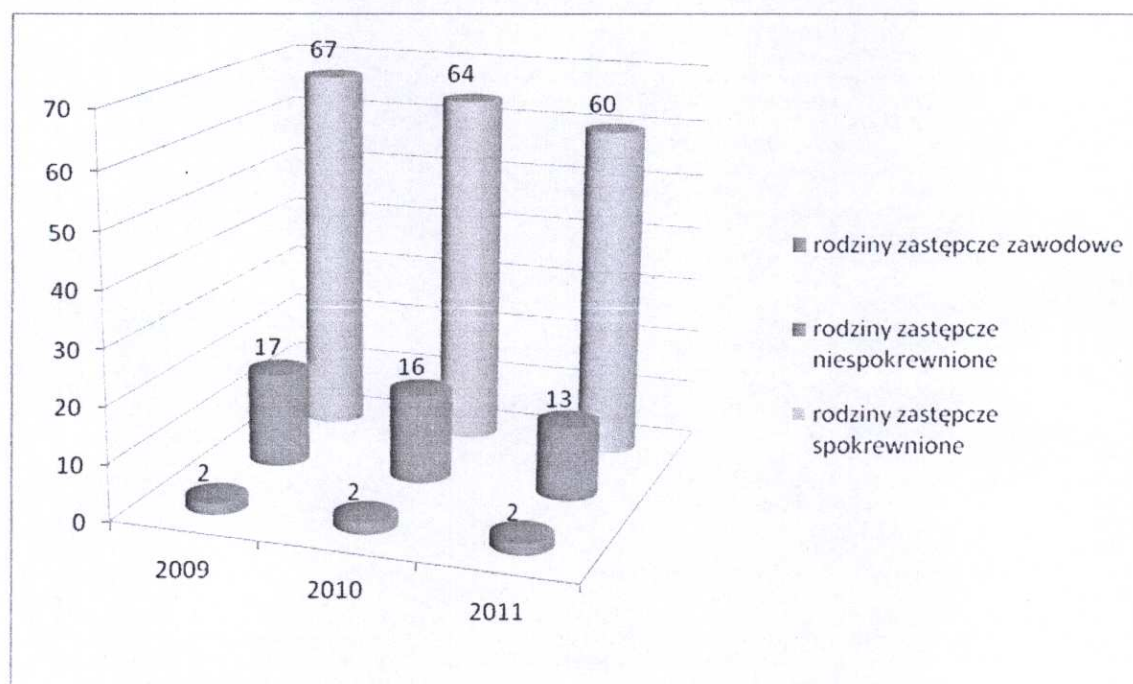
wówczas odizolowanie dziecka od rodziców. W tej sytuacji rozwiązaniem może być umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej, adopcja, oczywiście po wyczerpaniu wszystkich innych możliwych form pomocy.

Rodzina zastępcza to oparta na modelu wychowania rodzinnego forma pieczy zastępczej nad dziećmi i młodzieżą pozbawionymi trwale lub czasowo opieki rodziców biologicznych, która w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw. Rodzina zastępcza zapewnia dziecku warunki rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju, w tym: odpowiednie warunki bytowe, możliwości rozwoju fizycznego i społecznego, możliwości zaspakajania indywidualnych potrzeb dziecka, możliwości właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, odpowiednie warunki do odpoczynku i organizacji czasu wolnego.

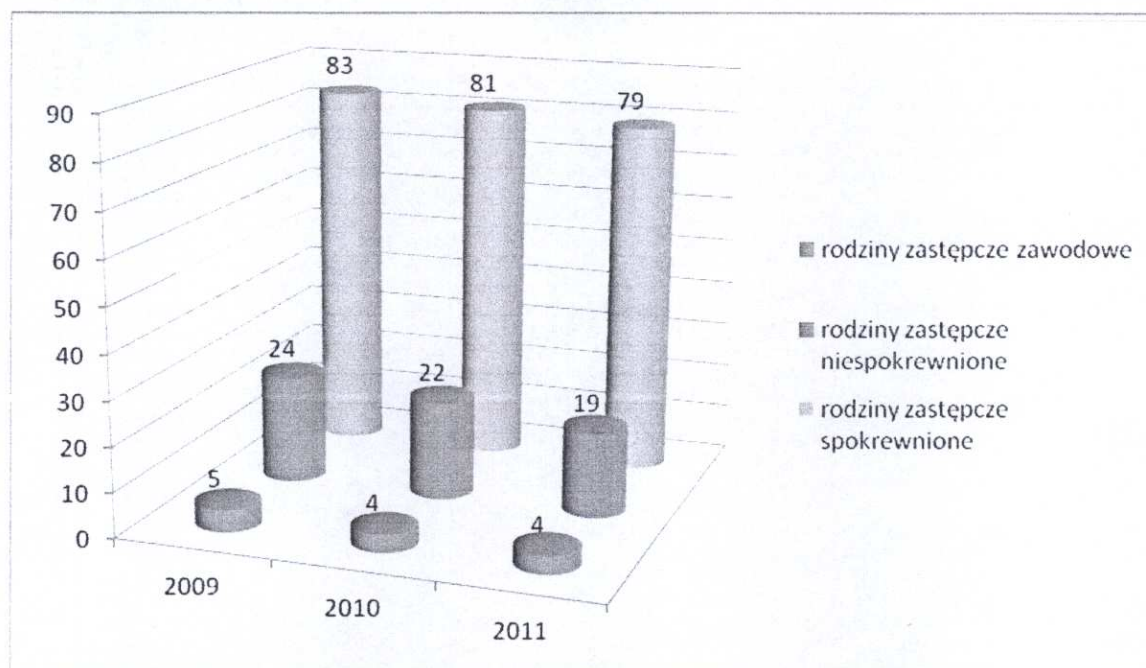
Na podstawie obowiązujących do dnia 31.12.2011 r. przepisów ustawy o pomocy społecznej rodziny zastępcze dzieliły się na: **rodziny spokrewnione z dzieckiem**, w których opiekę nad dzieckiem sprawowały osoby, które łączył stopień pokrewieństwa, np. dziadkowie, rodzeństwo, wujostwo, **rodziny niespokrewnione z dzieckiem**, w których opiekę nad dziećmi sprawowały osoby prawnie obce dla dziecka, których nie wiązał żaden stosunek pokrewieństwa oraz **rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem**. Rodziny zawodowe dzieliły się na: **rodziny zawodowe wielodzietne**, **rodziny zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego**, **rodziny zawodowe specjalistyczne**.

W powiecie człuchowskim w latach 2009 – 2011 w ogólnej liczbie rodzin zastępczych zdecydowanie dominowały rodziny spokrewnione (wykres nr 1). Rodziny niespokrewnione kształtowała się na poziomie 13-17 rodzin. Liczba rodzin zawodowych pozostawała niezmienna – 2 rodziny (wielodzietna i specjalistyczna). W analizowanym okresie systematycznie spadała liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych (wykres nr 2). Najwięcej dzieci przebywało w rodzinach spokrewnionych.

Wykres nr 1. Liczba rodzin zastępczych w powiecie człuchowskim w latach 2009-2011 (stan na 31.12. danego roku).

Wykres nr 2. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie człuchowskim w latach 2009-2011 (stan na 31.12. danego roku).

Zarówno w poprzednim stanie prawnym, jak i w obecnym powiat jest zobowiązany do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, w przypadku gdy miejscem zamieszkania przed umieszczeniem dziecka po raz pierwszy w pieczy zastępczej był powiat człuchowski. Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów pokrywane są na podstawie porozumień zawartych między powiatami. W ostatnich trzech latach w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów było umieszczonych odpowiednio w 2009 r. – w 16 rodzinach zastępczych umieszczono 25 dzieci, w 2010 r. – w 20 rodzinach zastępczych umieszczono 32 dzieci, w 2011 r. – w 23 rodzinach zastępczych umieszczono 34 dzieci.

Z rodzinami zastępczymi prowadzono pracę socjalną polegającą na sporządzaniu wywiadów środowiskowych, odbywaniu wizyt monitorujących, mających na celu ustalenie sytuacji przyjętego dziecka, sposobu sprawowania opieki, dbania o zapewnienie dzieciom prawidłowych warunków rozwoju i wychowania, odpowiednich do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju. Udzielana była również pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów dotyczących powierzonych dzieci, jak i pełnoletnich wychowanków. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie sprawując nadzór nad prawidłowym procesem wychowawczym dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych współpracowało z innymi jednostkami pomocy społecznej, sądami i placówkami oświatowymi.

W latach 2009 – 2011 w powiecie człuchowskim przeważały rodziny spokrewnione z dzieckiem. W analizowanym okresie nieznacznie spadła liczba rodzin zastępczych niespokrewnionych i spokrewnionych z dzieckiem, przy czym liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach również spadła. Z powodu zmiany w definicji rodzin, w powiecie człuchowskim zmniejszyła się liczba rodzin spokrewnionych, natomiast wzrosła liczba rodzin niezawodowych. Jednakże nie wzrosła liczba rodzin zawodowych, co jest największą bolączką systemu pieczy zastępczej w powiecie człuchowskim. Dlatego konieczna jest

intensywna praca w kierunku promocji rodzicielstwa zastępczego, w celu pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych i poszerzenia sieci zawodowych rodzin zastępczych.

III.CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM

W powiecie człuchowskim funkcjonuje Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawcza Powiatu Człuchowskiego prowadzona przez Starostwo Powiatowe w Człuchowie. Celem placówki jest zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania oraz zaspakajanie niezbędnych potrzeb bytowych, rozwojowych, emocjonalnych, społecznych, religijnych. Dokonywana jest analiza sytuacji dziecka i jego rodziny, na podstawie której realizuje się indywidualne plany z dzieckiem i rodziną zmierzające do osiągnięcia jednego z trzech następujących celów: reintegracji dziecka z rodziną, znalezienie dla dziecka trwałego miejsca w środowisku rodziny zastępczej lub adopcyjnej, usamodzielnienia.

W placówce opiekuńczo - wychowawczej przebywają głównie dzieci z powiatu człuchowskiego. W przypadku posiadania wolnych miejsc i zaistnienia takiej potrzeby ze strony innych powiatów, do placówki kierowane są dzieci spoza powiatu człuchowskiego - chojnickiego, szczecineckiego, wieluńskiego, słupeckiego, tucholskiego, gdańskiego (Pruszcz Gd.), koszalińskiego, drawskiego, sępoleńskiego, iławskiego, malborskiego, lęborskiego, tczewskiego oraz inowrocławskiego. Wówczas powiat kierujący dziecko pokrywa koszty jego utrzymania w placówce.

Jak wynika z poniższego wykresu (wykres nr 3) liczba dzieci posiadających aktualne skierowania do placówki systematycznie wzrasta. Z kolei liczba umieszczonych dzieci pochodzących z powiatu człuchowskiego w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów spada (2009 – 19 dzieci, 2010 – 9 dzieci, 2011 – 7 dzieci).

Wykres nr 3. Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej w latach 2009-2011 (stan na 31.12. danego roku).

Instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie powiatu człuchowskiego stanowi Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczy w Człuchowie. W latach 2009 – 2011 wzrosła liczba dzieci przebywających w ww. placówce.

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu we własnym zakresie mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ponadto osoby te cechują się często biernością, niechęcią do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niską motywacją do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te w istotny sposób utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Dlatego celowe jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiając młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

IV. STRUKTURA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM PO 1 STYCZNIA 2012 ROKU

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Rodziny zastępcze dzielą się na: **spokrewnione**, które stanowią wstępni lub rodzeństwo dziecka, **niezawodowe** – osoby nie będące wstępnymi, ani rodzeństwem dziecka oraz **rodziny zastępcze zawodowe**, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne. Instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest natomiast w formach: placówek opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

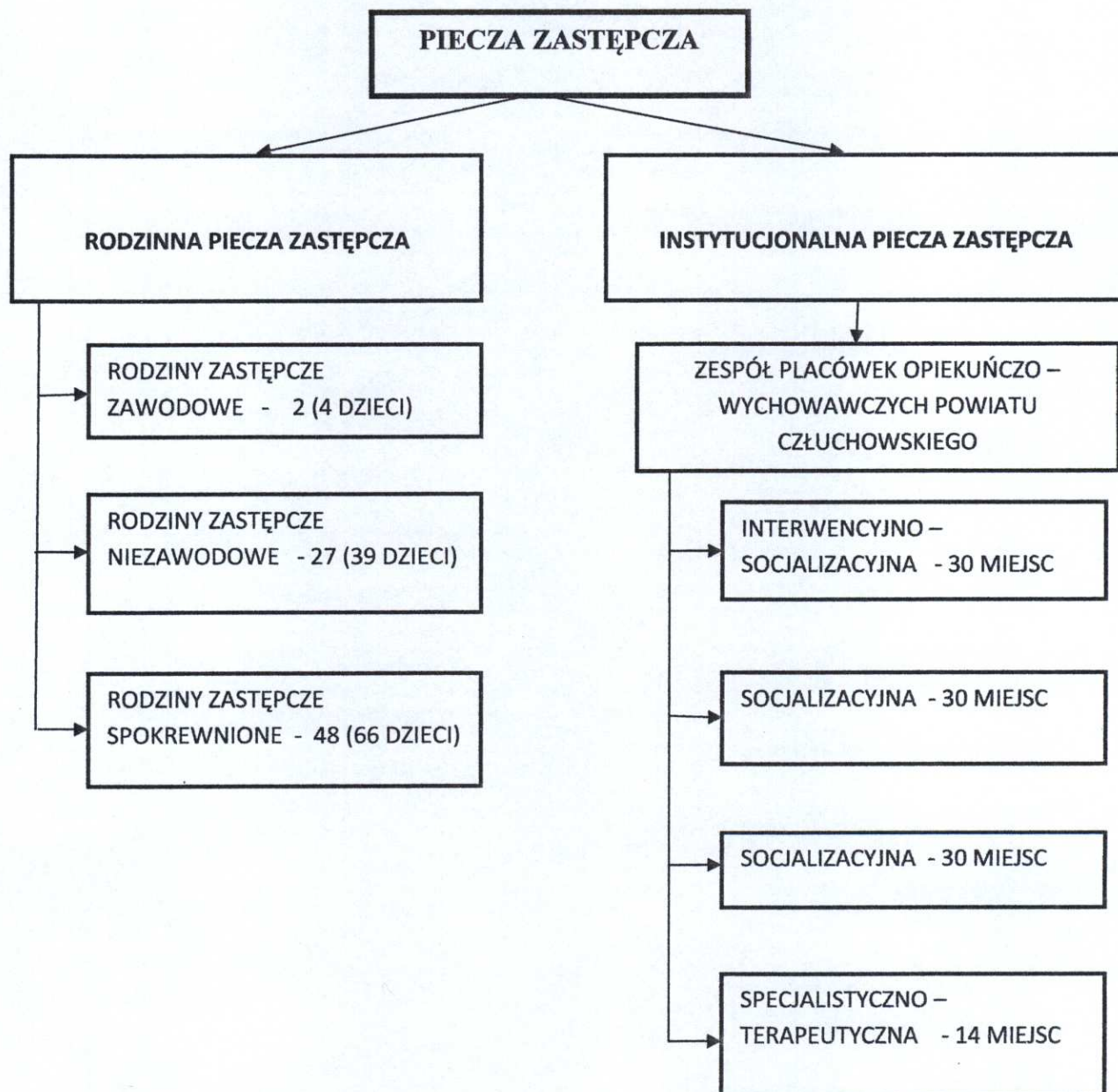
Dziecko może pozostać w pieczy zastępczej do osiągnięcia pełnoletniości, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia - nie dłużej niż do 25 roku życia, ale również w wyniku zmiany sytuacji prawnej (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej. Jeśli rodzice biologiczni nie mogą wypełniać wobec swego dziecka funkcji opiekuńczo – wychowawczych, oznacza to, że pozbawieni są władzy rodzicielskiej albo władza ta została im ograniczona lub zawieszona. Najczęściej do pieczy zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej władzy rodzicielskiej.

Spełniając wymagania określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Starosta wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie jako Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. W związku z powyższym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie dokonano zmiany w statucie, regulaminie organizacyjnym i utworzono w jego strukturze Zespół ds. Pieczy Zastępczej. Powstały odpowiednie Zarządzenia Kierownika PCPR umożliwiające prawidłową i

przejrzystą pracę. Do w/w Zespołu zamierza się systematycznie dotrudniać specjalistyczną kadre.

Poniżej przedstawiamy strukturę pieczy zastępczej w powiecie człuchowskim w świetle ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Schemat. 1. Struktura pieczy zastępczej w powiecie człuchowskim w świetle ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie (liczba rodzin i dzieci na 31.12.2012).

V. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki i wychowania przez rodziców poprzez organizowanie i prowadzenie pieczy zastępczej w powiecie człuchowskim, tak aby zapewnić opiekę, wychowanie i wsparcie zgodnie z potrzebami.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej:

- przygotowanie bazy do pracy „Zespołu ds. pieczy zastępczej”,
- zatrudnienie kadry do pracy w „Zespole ds. pieczy zastępczej”,
- dostrudnienie nowych pracowników: psycholog, koordynator, pracownik socjalny,
- doskonalenie zawodowe kadry pieczy zastępczej,
- systematyczna współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodzinnymi, specjalistami, szkołami, ośrodkami zdrowia, sądami, kuratorami,
- podnoszenie jakości usług w rodzinnej pieczy zastępczej,
- podnoszenie jakości usług i warunków bytowych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej:

- prowadzenie szerokiej kampanii promującej idee rodzicielstwa zastępczego,
- podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie wiedzy o rodzinnej pieczy zastępczej,
- pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodziny pomocowej oraz wolontariuszy,
- prowadzenie procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodziny pomocowej (w tym: organizowanie stosownych szkoleń),
- ustalanie rocznych limitów zawodowych rodzin zastępczych w powiecie człuchowskim.

3. Podnoszenie jakości usług w rodzinnych formach pieczy zastępczej:

- objęcie rodzin zastępczych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- umożliwienie korzystania ze wsparcia specjalistycznego (psycholog, pedagog, prawnik) przez opiekunów i wychowanków,
- rozwój kompetencji wychowawczych i opiekuńczych poprzez udział rodzin w szkoleniach doskonalących,
- zapewnienie wypłaty świadczeń zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- umożliwienie wymiany doświadczeń i integracji poprzez organizowanie grup wsparcia i spotkań integracyjnych,
- zapewnienie pomocy prawnej opiekunom i wychowankom.

4. Pomoc w usamodzielnieniach wychowanków opuszczających pieczę zastępczą:

- wczesne przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do usamodzielnienia,
- wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskaniu kwalifikacji zawodowych poprzez realizowanie indywidualnych programów usamodzielnienia,
- umożliwienie korzystania ze specjalistycznego poradnictwa,
- zapewnienie wychowankom możliwości udziału w grupach wsparcia,
- współpraca z instytucjami w celu pozyskania różnych form mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków (mieszkania socjalne, kwatery prywatne, bursa),
- motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie,
- realizacja projektów w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

5. Rozwój współpracy z innymi instytucjami pomocowymi:

- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, szkołami, sądem i innymi instytucjami pomocowymi celem opracowania planów pomocy dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, dokonywania okresowej oceny sytuacji dzieci i oceny rodzin zastępczych,
- współpraca z urzędami gmin i urzędem pracy celem pomocy wychowankom usamodzielnianym w podjęciu zatrudnienia i uzyskania mieszkania z zasobów gminy.

W celu realizacji poszczególnych celów szczegółowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie będzie współpracować z następującymi podmiotami:

- samorządem powiatowym,
- samorządami gminnymi,
- ośrodkami pomocy społecznej,
- organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz niepełnosprawności,
- Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Sądem Rodzinnym,
- Kuratorami społecznymi i zawodowymi,
- Policją,
- Strażą Miejską i Gminnymi,
- placówkami opiekuńczo – wychowawczymi,
- organizacjami pozarządowymi,
- Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym,
- rodzinami zastępczymi,
- usamodzielnianymi wychowankami,
- szpitalem – oddział noworodków i dziecięcy,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- Powiatowym Urzędem Pracy,

- Kościołem,
- Domami Pomocy Społecznej,
- Mediami,
- Wolontariuszami.

Lista partnerów współpracujących jako partnerzy lokalni nie jest zamknięta.

VI. REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

- Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych,
- Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych w powiecie,
- Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie spotkań integracyjnych,
- Zatrudnienie koordynatorów pieczy zastępczej w celu udzielania pomocy rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionymi w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu człuchowskiego,
- Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz zwiększenie wsparcia w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia,
- Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych,
- Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat rodzicielstwa zastępczego.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015 będą środki finansowe pochodzące z:

- budżetu powiatu,
- budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- budżetów innych powiatów, zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu człuchowskiego,
- odpłatności rodziców biologicznych,
- środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

VIII. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W LATACH 2013-2015

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. Rodzina zastępcza zawodowa powstaje poprzez podpisanie umowy ze Starostą lub w jego imieniu – z Kierownikiem PCPR. Obligatoryjnie (w ramach limitu) w przypadku wniosku rodziny zastępczej zawodowej, która: spełnia warunki na rodzinę zawodową, posiada opinię koordynatora i posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka. Natomiast fakultatywnie (w ramach limitu), w przypadku wniosku rodziny zastępczej niezawodowej, która: spełnia warunki na rodzinę zawodową i posiada pozytywną opinię koordynatora.

Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej uwzględniając realne potrzeby i praktyki w zakresie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, ilości kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, odpowiedniego przeszkolenia na rodziców zastępczych, a także możliwości finansowych powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2013 – 2015:

- rok 2013 – utworzenie dwóch nowych rodzin zawodowych,
- rok 2014 - utworzenie dwóch nowych rodzin zawodowych,
- rok 2015 - utworzenie dwóch nowych rodzin zawodowych.

IX. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację założeń zawartych w niniejszym programie jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie.

Program jest spójny ze:

- Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego przyjętą uchwałą nr 587/XXXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 18 lipca 2005 roku,
- Strategią Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 roku przyjętą uchwałą nr 1056/L/06 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 lipca 2006 roku,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Człuchowskim na lata 2007-2013,
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Człuchowskim na lata 2011-2015.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji w zakresie realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu Człuchowskiego w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie.